

Indhold

1 Økologiens grundbegreber	6	Osmose og andre transportprocesser	43
Klimaændringer		Den semipermeable membran	43
– ikke et nyt fænomen	6	Faciliteret transport og aktiv transport	44
Økologi som videnskab	8	Halofytter og kryptobiose	44
Økosystemers energiomsætning	13	Succession	46
Praktisk måling af BPP og NPP	15	Symbiose	49
Fotosyntese	16	Regulering af populationsstørrelsen	51
Fotosyntesens overordnede processer	17	Økologisk niche	52
Lysprocesserne	18	Populationsstørrelsen og dyrenes tæthed	53
Calvins cyklus	19	Rovdyr – byttedyr	53
Fotosyntese hos bakterier	20	Bestemmelse af en population i felten	54
C4-fotosyntese	20	Direkte tælling	54
CAM-fotosyntese	20	Indirekte tælling	54
Respiration	23	Vegetationsanalyser	55
Glykolyse	24	Fangst genfangst metoden	56
Citronsyrecyklus	24	2 Danmarks skove	58
Elektrontransportkæde	25	Urskov, naturskov og kulturskov	59
Nedbrydningsprocesser	27	Pollenanalyser	59
Carbons kredsløb	29	De forskellige typer skov	60
Klimaforandringer og drivhuseffekt	32	Skoven som økosystem	62
Nitrogens kredsløb	34	Energiomsætning i skoven	62
Nitrogenfiksering	34	Beregning af biomasse	64
Ammonifikation	37	Skovbundens økologi	67
Nitrifikation	38	Planternes næringsstoffer	67
Denitrifikation	39	Krummestruktur	68
Anammox	40	Mor- og muldjord	69
Fosfors kredsløb	41	Nedbryderne	70
Binding af fosfor	42	Skovens stofkredsløb	72
Frigivelse af fosfor	42		

Udvaskning fra skoven	73	Salt er hård kost	96
Skovens træer og vegetationstyper	74	Saltplanter	97
Natura 2000	75	Gensplejsede ris i saltvand	98
Naturnær skovdrift	79	Produktion	99
3 Strandenge	82	Mangel på nitrogen	99
Naturtypen strandeng	83	Biomassen udnyttes	100
Danmarks strandenge er en del af verden	83	Landbrugsdrift er nødvendig	101
Fugletrækkene fascinerer	84	Tagrør – en konkurrent med succes	101
Trækfugles orienteringssans	84	Dyreliv	103
Trækfuglenes fedtdepoter	85	Tilpasset tudse	103
Hjeje – en fjeldgæst på træk	86	Insekternes strategi	103
En art – to bestande på besøg	86	Gul engmyre	104
Strandenge dannes og drukner	87	– et myldrende samliv	104
Saltvand er ikke lige salt overalt	87	4 Alpin natur	106
Vadehavet er unikt	88	Et barsk miljø i bjergene	107
Strandenge i gamle dage	88	Planter vokser i zoner	108
Den abiotiske del	88	Hvem når højest op?	108
Jordbundens struktur	88	Laver – samarbejde gør stærk	109
Jordbundens vandindhold	89	Mange alpine arter	109
Jordbundens saltindhold	89	Makro- og mikroklima	110
Strandengens planter	90	Vegetation skaber livsbetingelser	111
Levende organismer danner land	90	Trægrænse	112
Slikbinderalger og kiselalger	91	Sneens rolle	114
Vadegræs	92	Sne beskytter, men begrænser	114
Planterne vokser i bæltet	92	Sneen udvælger de bedst egnede	115
Plantefund	94	Stress hos planterne	116
Saltpander	94	Klimaet stresser de alpine planter	116
Tang giver næring	95	Varmestress i bjergplanter	118
Røde og hvide bakterier	95	Uv-stråling	118
Planternes udfordringer	96	Dyrelivet i bjergene	120
Celler i rødde skal respirere	96	Tilpasninger til livet i bjergene	122
		Murmeldyr og lemming	122
		Gemser og geder	124

Rovfuglenes syn	126	Lemminger og moskusokser	158
I den tynde luft	128	DNA fortæller om Arktis	159
5 Arktis	131	6 Tropiske koralrev	162
Ikkafjorden, et unikt marint økosystem	132	Polypdyr	163
Bakterierne, en vigtig brik i økosystemet	132	Udbredelsen af tropiske koralrev	164
Dannelsen af Ikkasøjlerne	133	Atoller	165
Bioteknologiens 'kolde' interesse	134	Kontakt til andre økosystemer	166
Vaskepulverenzymmer	134	Samliv med furealger	167
Hjælp til mælkeallergikere	135	Ernæring og kalcificering	168
DNA-analyse af bakterierne	135	Dannelse af tropiske koralrev	168
Søjlernes mangfoldighed af liv	136	Koralers livscyklus	170
Livets udfordringer i Arktis	138	Ukønnet formering	170
Lave temperaturer, frostresistens	139	Kønnet formering	170
Med koldt blod	141	Energiomsætning på koralrevet	172
Bjørnedyr og kryptobiose	142	Koralrevsfisks ernæring	172
Økosystemer på land i Arktis	143	Herbivorer	174
De trofiske niveauer	143	Planktivorer	175
Det 2. trofiske niveau	143	Carnivorer	175
Det 3. trofiske niveau	144	Koralrevsfisks livscyklus	176
Populationsdynamik	145	Populationsbiologi	177
Lemmingår	145	Klovnfisk og søanemoner	177
Lemmingpopulationen svinger	146	Jomfrufisk og koraller	180
Giften i Arktis	147	Populationsmekanismer hos fisk	180
POP'ers biologiske virkninger	149	Udholdende fiskelarver i koralrevet	181
Tungmetaller	150	Bioteknologi og koralrev	183
Arktis i forandring	154	Koralrevets fremtid	184
Hvordan reagerer et helt økosystem på klimaændringer?	154	Behov for koordineret styring	185
Isbjørn og hvalros	154	Litteraturliste	186
Plantevækst, blomstring og drivhusgasser	156	Stikordsregister	190
		Foto- og kildeliste	196